

Laidiens: 16.06.2004., Nr. 96

Ministru kabineta noteikumi Nr.527

Rīgā 2004.gada 8.jūnijā (prot. Nr.34, 27.§)

Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude

Izdoti saskaņā ar Darba aizsardzības likuma 15.panta pirmo daļu

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā veicama obligātā veselības pārbaude tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi.
2. Noteikumi neattiecas uz obligātajām veselības pārbaudēm jūrnikiem, karavīriem, kā arī Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas sistēmas iestāžu darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm un Iekšlietu ministrijas izglītības iestāžu reflektantiem un studējošajiem.
3. Obligāto veselības pārbaudi veic pirms darba līguma noslēgšanas (pirmreizēja veselības pārbaude), mainoties veselībai kaitīgajiem darba vides faktoriem (iepriekšēja veselības pārbaude), kā arī periodiski (periodiskā veselības pārbaude):
  - 3.1. personām, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori (1.pielikums);
  - 3.2. personām, kuras ir nodarbinātas vai tiks nodarbinātas darbā īpašos apstākļos (2.pielikums).
4. Ja nodarbinātajam, kurš veic šo noteikumu 2.pielikumā minētos darbus, darba vietā ir arī veselībai kaitīgie darba vides faktori, viņam veic veselības pārbaudes arī saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumā minētajām prasībām.
5. Darba devējs, ņemot vērā šo noteikumu 1. un 2.pielikumu, sastāda to uzņēmumā nodarbināto sarakstu, kuri pakļauti obligātajām veselības pārbaudēm.
6. Darba devējs nosūta nodarbinātos un personas, kas stājas darbā, pirms darba līguma noslēgšanas uz obligāto veselības pārbaudi pie arodslimībās sertificēta ārsta vai ģimenes ārsta. Nodarbinātā obligāto veselības pārbaudi veic arodslimībās sertificēts ārsts un ģimenes ārsts, ja nepieciešams, iesaistot arī citus atbilstošajās specialitātēs sertificētus ārstus (turpmāk — speciālisti).
7. Personas, kuras nodarbinātas vai tiks nodarbinātas darbā ar jonizējošā starojuma avotiem, darba devējs nosūta obligātās veselības pārbaudes veikšanai uz bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības “P.Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” Aroda un radiācijas medicīnas centru (turpmāk — Aroda un radiācijas medicīnas centrs).
8. Šo noteikumu izpildi kontrolē Valsts darba inspekcija, obligāto veselības pārbaudžu veikšanas kārtības ievērošanu kontrolē Medicīniskās aprūpes un darbspējas ekspertīzes kvalitātes kontroles inspekcija.
9. Nosūtot nodarbinātos un personas pirms darba līguma noslēgšanas uz obligāto veselības pārbaudi, darba devējs, ņemot vērā kaitīgo darba vides faktoru novērtējuma rezultātus, aizpilda obligātās veselības pārbaudes kartes (3.pielikums) I sadaļu “Norīkojums uz obligāto veselības pārbaudi” (divos eksemplāros).

10. Ja nodarbinātais tiek pārcelts citā darbā, kurā kaitīgie darba vides faktori vai darba apstākļi ir analogiski iepriekšējiem darba vides kaitīgajiem faktoriem vai darba apstākļiem, tas uzskatāms par attiecīgā darba turpinājumu, un nākamā periodiskā šim darbam atbilstošā veselības pārbaude tiek veikta iepriekš noteiktajā termiņā.
11. Arodslimībās sertificēts ārsts vai ģimenes ārsts nodarbināto vai personu, kas stājas darbā, pirms darba līguma noslēgšanas nosūta pie citiem speciālistiem mērķtiecīgai izmeklēšanai atbilstoši šo noteikumu 1. un 2.pielikumam. Ja nepieciešams, arodslimībās sertificēts ārsts pieprasa no nodarbinātā vai personas, kas stājas darbā, pirms darba līguma noslēgšanas ģimenes ārsta izziņu par veselības pārbaudi rezultātiem, ziņas par pārciestajām slimībām, pārejošu darbnespēju pēdējo divu gadu laikā un specifisko izmeklējumu rezultātiem.
12. Pārbaudāmo personu speciālos laboratoriskos izmeklējumus, arī smago metālu koncentrācijas noteikšanu organismā veic akreditētas laboratorijas.
13. Ja saņemtie speciālistu apskates un izmeklējumu rezultāti norāda, ka nepieciešams veikt papildu apskates, laboratoriskos vai funkcionālos izmeklējumus, arodslimībās sertificēts ārsts vai ģimenes ārsts nosūta personu pie konkrēta speciālista to veikšanai.
14. Ģimenes ārsts, ņemot vērā arodslimībās sertificēta ārsta ieteikumus, vai arodslimībās sertificēts ārsts pēc tam, kad saņemti izmeklējumu un speciālistu apskates rezultāti, sniedz atzinumu par pārbaudāmās personas veselības stāvokļa atbilstību darba veikšanai, aizpildot obligātās veselības pārbaudes kartes II sadaļu "Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam".
15. Personām, kuras nodarbinātas vai tiks nodarbinātas darbā ar jonizējošā starojuma avotiem, atzinumu par veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam sniedz Aroda un radiācijas medicīnas centrs.
16. Atzinumu par veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam nodarbinātais vai persona, kas stājas darbā, pirms darba līguma noslēgšanas iesniedz darba devējam.
17. Ja nodarbinātajam pēdējā gada laikā veikta veselības stāvokļa pārbaude, izmeklējumi un analīzes atbilstoši kaitīgajam darba vides faktoram un īpašajiem apstākļiem, tad arodslimībās sertificēts ārsts tos ņem vērā, sniedzot atzinumu par pārbaudāmās personas veselības stāvokļa atbilstību darba veikšanai.
18. Ja atzinums izsniegts personai pirms darba līguma noslēgšanas, tas ir derīgs iesniegšanai arī citam darba devējam visā šo noteikumu 1. un 2.pielikumā noteiktajā laikposmā, ja darba vides faktori vai darba apstākļi ir tādi paši.
19. Ja obligātās veselības pārbaudes laikā personai tiek konstatētas arodslimības pazīmes, arodslimībās sertificēts ārsts vai ģimenes ārsts personu nosūta papildu izmeklēšanai uz Aroda un radiācijas medicīnas centru.
20. Nosūtot personu papildu izmeklēšanai uz Aroda un radiācijas medicīnas centru, ir nepieciešami šādi dokumenti:
- 20.1. ārstniecības iestādes izsniegts norīkojums, norādot iespējamo diagnozi un tās pamatojumu, ģimenes ārsta izziņa par personas veselības pārbaudi rezultātiem, ziņas par pārciestajām slimībām, pārejošu darbnespēju pēdējo divu gadu laikā un specifisko izmeklējumu rezultātiem;
- 20.2. darba devēja izziņa par darbinieka darba tiesisko attiecību ilgumu un darbinieka veikto darbu.
21. Darba devējs pēc personas veselības pārbaudes kartes saņemšanas aizpilda obligāto veselības pārbaudi kartes III sadaļu "Darba devēja veiktie pasākumi atbilstoši obligātās veselības pārbaudes atzinumā norādītajam".
22. Darba devējs uzglabā obligāto veselības pārbaudi kartes saskaņā ar darba aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, bet ne mazāk kā 10 gadus. Pēc tam tās nodod arhīvā atbilstoši normatīvajiem aktiem par dokumentu glabāšanu un nodošanu arhīvā.

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 1989.gada 12.jūnija Direktīvas 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darbinieku darba drošību un veselības aizsardzību.

Ministru prezidents *I.Emsis*

Labklājības ministra vietā — izglītības un zinātnes ministrs *J.Radzevičs*

Redakcijas piebilde: noteikumi stājas spēkā ar 2004.gada 17.jūniju.

1.pielikums

Ministru kabineta

2004.gada 8.jūnija noteikumiem Nr. 527

Veselībai kaitīgie darba vides faktori

Nr.	Darba vides faktori	Veicamo darbu vispārīgs raksturojums	Veselības pārbaūžu ārstu speciālistu biežums apskates	Nepieciešamās nepieciešamie laboratoriskie un funkcionālie izmeklējumi	Medicīniskās kontrindikācijas veicamajam darbam	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ķīmiskie faktori					
1.1.	Metāli un metaloīdi					
1.1.1.	Alumīnijs un tā savienojumi	Metālu sakausējumu sausa slīpēšana, metālu gados pulveru iegūšana; alumīnija savienojumu izmantošana	Reizi divos gados	Arodslimību ārsts Otorinolaringologs Dermatovenerologs	Asins kliniskā analīze Elpošanas orgānu rentgenoloģiska izmeklēšana — lielkadru fluorogrāfija vai digitāla rentgenogrāfija Ārējā elpošanas funkcija (turpmāk — ĀEF)	1. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hiperplastisks laringīts. 2. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem. 3. Hroniskas recidivējošas ādas slimības
1.1.2.	Antimons un tā savienojumi	Iegūšana, pārstrāde un izmantošana	Reizi divos gados	Arodslimību ārsts Otorinolaringologs Dermatovenerologs	Asins analīze Elpošanas orgānu rentgenoloģiska izmeklēšana — lielkadru fluorogrāfija vai digitāla rentgenogrāfija ĀEF	1. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hiperplastisks laringīts. 2. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem. 3. Hroniskas recidivējošas ādas slimības
1.1.3.	Arsēns un tā savienojumi	Organisko un neorganisko arsēna savienojumu	Reizi gadā	Arodslimību ārsts Neirologs	Asins kliniskā analīze Elpošanas orgānu izmaiņas.	1. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas.

		izmantošana; procesi, kas saistīti ar arsēna izdališanos			rentgenoloģiska	
			Otorinolaringologs	izmeklēšana — fluorogrāfija	2. lielkadru	Deguna starpvienas izliekums ar
			Dermatovenerologs	vai rentgenogrāfija ĀEF	digitāla	elpošanas funkcijas traucējumiem. 3. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem. 4. Hroniskas perifēriskās nervu sistēmas slimības. 5. Hroniskas recidivējošas ādas slimības. 6. Pirmsvēža slimības un ļaundabīgie audzēji. 7. Centrālās nervu sistēmas slimības
1.1.4.	Bārijs un tā savienojumi	1. Šķīstošo bārija Reizi savienojumu divos gados ražošana un izmantošana.	Arodslimību ārsts	Asins klīniskā elpošanas	analīze,	Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar
			Otorinolaringologs	orgānu rentgenoloģiska izmeklēšana — fluorogrāfija vai rentgenogrāfija ĀEF	digitāla	biežiem paasinājumiem
		2. Nešķīstošo bārija Reizi savienojumu divos gados ražošana un izmantošana				
1.1.5.	Berilijs un tā savienojumi	Metāliskā berilija un Reizi tā gadā savienojumu izmantošana; beriliju saturošu sakausējumu ražošana un apstrāde; keramikas izstrādājumu ar berilija oksīda piedevu mehāniska apstrāde	Arodslimību ārsts Otorinolaringologs	Asins klīniskā leikocitārā formula	analīze,	1. Alerģiskas slimības. 2. Hroniskas recidivējošas ādas slimības. 3. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem. 4. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hiperplastisks laringīts (strādājošiem ar šķīstošiem berilija savienojumiem).

						5. Acs ārējo daļu (plakstiņi, konjunktīva, radzene, asaru ceļi) hroniskas slimības, strādājot ar šķīstošiem berilija savienojumiem
1.1.6.	Cinks un tā savienojumi	Izmantošana; procesi, kas saistīti ar cinka un tā savienojumu izdalīšanos	Reizi divos gados	Arodslimību ārsts Otorinolaringologs Dermatovenerologs	Asins klīniskā analīze, leukocitārā formula ĀEF	1. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hiperplastisks laringīts.
					Elpošanas orgānu rentgenoloģiska izmeklēšana — lielkadru fluorogrāfija vai digitāla rentgenogrāfija	2. Alerģiskas slimības. 3. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem
1.1.7.	Dzīvsudrabs un tā savienojumi	1. Dzīvsudraba izmantošana	Reizi gadā	Arodslimību ārsts	Asins klīniskā analīze	1. Hroniskas perifēriskās nervu sistēmas slimības.
		ražošanas procesos; darbs ar aparatūru, kontakti ar atklātu dzīvsudrabu; darbs ar dzīvsudraba taisngriežiem, elektrības pārveidotājiem, sūkņiem; dzīvsudraba organisko un neorganisko savienojumu izmantošana.		Neirologs	Dzīvsudraba noteikšana urīnā un asinīs (ja dzīvsudraba koncentrācija	2. Mutes dobuma slimības (hronisks gingivīts, stomatīts, parodontīts).
		2. Darbs ar aparātiem, kuros izmantots dzīvsudrabs; darbs ar dzīvsudraba amalgamu stomatoloģiskajos kabinetos; dzīvsudrabu saturošu farmaceitisko un kosmētisko preparātu ražošana	Reizi divos gados	Stomatologs* Dermatovenerologs	darba vides pārsniedz aroda ekspozīcijas robežvērtību)	3. Hroniskas bieži recidivējošas ādas slimības. 4. Centrālās nervu sistēmas slimības
1.1.8.	Fosfors un tā	1. Dzeltenā fosfora, Reizi		Arodslimību ārsts	Asins klīniskā analīze	1. Mutes dobuma un